

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/543

KARAR NO : 1983/652

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın 2301 sayılı Yasa ile değişik 13/b maddesi uyarınca sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla umumi ve müstrek gaye içerisinde bağlantılı bulunan suçlara ait davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Nihat Şimşek ve arkadaşları

O L A Y : Sanıkların Sakarya ilinde kurulmuş olan (İlerici Gençlik Derneği) nin başkan ve yönetim kurulu üyeleri oldukları, 21.6.1979 günü düzenledikleri (Ulusal Bağımsızlık Gecesi) isimli toplantıda, sanık Dernek Başkanı Turgay Hunt'un yaptığı konuşmada kanunun suç saydığı fiilleri övdüğü ve bu suretle kanunun suç saydığı fiilleri övmek suçunu ve diğer tüm sanıklarında Dernekler Kanununa muhalefet suçunu işledikleri iddia olunarak TCK.nun 312. ve 1630 sayılı Dernekler Kanununun 35/a. bendi delaletiyle 65/2. fıkrasına göre cezalandırılmaları istemiyle Sakarya C. Savcılığınca haklarında kamu davası açılmıştır.

Adapazarı 1. Asliye Ceza Mahkemesi; 30.12.1980 gününde, esas 1979/410, karar 1980/797 sayı ile; suçun, sübutu halinde TCK.nun 142/3., 142/1. ve 312. maddeleri ile 1630 sayılı Yasa'nın 65/2. maddesinin tatbiki gerektiği ve komünizm propagandası şeklinde görülen davanın yargılamasının ağır ceza mahkemesinin görevine girdiği görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Sakarya 1. Ağır Ceza Mahkemesi; 24.9.1981 gününde, 1981/8-112 sayı ile; sıkıyönetim komutanlığının da mütealası alınarak davanın sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülmesi gerektiği görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi; 17.3.1982 gününde, esas 1981/853, karar 1982/230 sayı ile; suçun, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği sanıklardan Turgay Hunt ve Faik Şengül haklarında Türkiye Komünist Partisi üyesi olma suçundan 1981/754 esas sayılı dava dosyası mevcut olup de; sanıkların Türkiye Komünist Partisi üyesi olmaları iddiasıyla 21.6.1979 tarihinde yapılan bir toplantıda konuşma yaparak komünizm propagandası yapma suçunu işlemeleri halinde bir illiyet bağı ve fiili irtibatın bulunabileceği görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, Sakarya 1. Ağır Ceza Mahkemesi ile Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş olmakla dava dos-

yası, görev uyuşmazlığının çözümü için Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığının 19.8.1982 günlü 1982/514 sayılı yazısı ile gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇİ: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Osman Kayacan, Ergun Argon ve Yavuz T. Özgen'in katılmaları ile yaptığı 28.11.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçlar, devletin varlığına yönelik olarak işlenmekle CMK.nın 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamında ve bu yönüyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkindir.

Hernekadar atılı suçlar sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş ise de; askeri yargı yerinin görevsizlik kararında açıklandığı ve dosya içerisindeki Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığının 22 Aralık 1981 günlü yazısında belirtildiği veçhile sanıklardan Turgay Hımt ve Faik Şengül haklarında Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde TCK.nun 141/5. maddesine muhalefetten yasa dışı Türkiye Komünist Partisine üye olmak suçundan açılmış ve 1981/754 sayılı esasa kayıtlı dava dosyasının bulunmasına göre, bu sanıklar yönünden sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla organik ve örgütsel ortak ve genel amaç bağlantısı bulunduğu saptanmış olmakla, bu iki sanık yönünden 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesindeki bağlantı koşulu gerçekleşmiş olmakla ve diğer sanıklar yönünden de CMK.nun 3. ve 353 sayılı Yasa'nın 18. maddesi gereğince kişisel ve eylemsel bağlantıda nazara alınarak bu suçlara ait davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

.... /

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesinin 17.3.1982 günlü, esas 1981/853, karar 1982/230 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 28.11.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

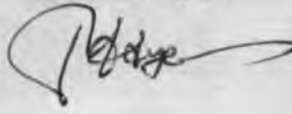
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

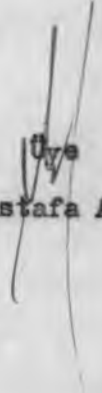
Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

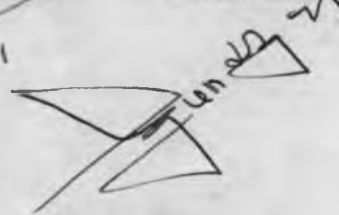
Üye

Osman Kayacan

Üye

Ergun Argon

Üye

Yavuz T. Üçgen

t/ç